Emmanuel Malynski

TITKOS HÁBORÚ

Két fejezet[1]

Tizenkilencedik század: a menetelő forradalom

A tizenkilencedik század egész történetét a forradalmi mozgalom 1789-től az orosz bolsevizmusig tartó kibontakozása jellemzi.

E földalatti harc a francia forradalommal kezdődött, melyet a bajor professzor, Weisshaupt elnökletével a wilhemsbadi konventen összeült „illuminátusok" támogattak.

Rohammal elfoglalták a legelőkelőbb negyedek egyikét, a már néhány évtized óta ostromlott helyszín – mert az volt Voltaire, Rousseau, az *Enciklopédia* és a páholyok terjedése óta – egy városnegyedét, és mozgósították a lakosait, hogy támadják meg a környező negyedeket.

Ahogy a valódi ostromoknál lenni szokott, a város e részét más ostromlottak visszafoglalták, ádáz csaták után, mint amilyenek a napóleoni mítoszt alkotják.

Az ostromlók elvonultak, és visszatértek búvóhelyeikre. De a helyszínen egy fertőző csírát hagytak maguk után, mely ott maradt. Franciaország a tizenkilencedik századi Európa rettenetes gyermeke volt. Onnan eredtek a forradalmak, liberális, nemes és nagyvonalú eszmék fedőneve alatt, amelyek fokozatos megvalósulása észrevétlenül megváltoztatta Franciaországot a forradalmi elemek javára. Ezek első sorába a zsidókat kell helyezni, a keresztény világ arculatát és a társadalom belső struktúráját. A tizenkilencedik század világháborúig tartó egész rejtett története leginkább ezen alattomos és néma ostromlók – akik tisztában voltak azzal, mit tesznek – és az ostromlottak – akik nem értették, miről van szó – közötti harc története.

E folyamat pontosan százkét évig tartott, 1815-től 1917-ig, és két eredményt ért el.

Az első a lakott földgolyó hatodának szabadkőművességtől és judaizmustól áthatott forradalmi gócponttá történő átalakítása volt. Ekkor érlelte a fertőzés, és ébredt tudatára ama erőknek, amelyeket teljes biztonságban megszervez a program második részében.

A második a bolygó maradékának erőtlen, kifordult, belsőleg lobbanékony, rivalizálások és kicsinyes gyűlölködések által megosztott miliővé történő átalakítása volt – mint a ház esetében, amelyről Krisztus beszél. Mindennemű támadó, sőt védelmi rendű kezdeményezésre is képtelenné tette egy ellenséggel szemben, amelynek erői és merészsége jelentős mértékben megnöveked-

[1] Az 1938-ban elhunyt lengyel származású gróf *La guerre occulte* című, Léon de Poncins által összeállított könyvének I. és IV. fejezetét tesszük közzé. A fordítás az 1940-es francia kiadás alapján készült. A kiadó nem feltétlenül ért egyet a szerző minden gondolatával, munkája azonban számos jelentős szerzőre hatást gyakorolt, ezért publikálja részleteit. *(A szerk.)*

tek, és amely ettől kezdve biztos lévén immunitásában, mindig anélkül támadhat, hogy azt kockáztatná, valaha is meg kell védenie magát.

Az eredmény végül is egy oly mértékben kapitalizmus által uralt, demokráciától sorvadozó, szocializmussal megzavart és nacionalizmusok által megosztott világi miliő kimunkálása volt, mely a szóban forgó támadással szemben a legkisebb ellenállásra sem képes.

1813-ban a tradicionális és keresztény Európa végre elszánta magát, hogy egyetemlegesen küzdjön a Napóleon által megszemélyesített forradalom ellen. Ez csupán a forradalom, nem pedig Franciaország ellen irányult, más szavakkal, mintha a betegség ellen emelnénk szót, ami egy személyt sújt, és nem a személy ellen. A legjobb bizonyíték, hogy így történt, az, hogy a Bécsi Kongresszus egyáltalán nem élt vissza győzelmével a legyőzött Franciaországgal szemben, mely nem veszítette el területi integritását, miközben újra nagy, tekintélyes és tiszteletre méltó monarchiává vált.

Európa isteni jogú uralkodója csupán ama fő hibát javíttatta ki, amely csaknem koronájuk vesztét okozta, és amely népeiket, egy évszázaddal a sors által meghatározott végzet előtt, demokratikus felfordulásokba taszította volna.

E hiba abban állt, hogy az összes uralkodó, rövidlátásból, magával XIV. Lajossal versengett. Ő továbbra is csak alkalmi elégedetlenségeket sejtett, jelentéktelen lázadó mozgalmakat látott abban, ami a forradalmi korszak kezdete volt. A többi uralkodó szintén kicsinyes nemzeti versengésekben gondolkozott akkor, amikor egy emberként kellett volna egyezségre jutniuk, és elfelejteni tartós nézeteltéréseiket, melyek összehasonlítva csupán családi viszályok voltak, hogy csírájában elfojtsák a világot fenyegető veszélyt, mielőtt Franciaországból kijuthatott és elterjedhetett volna. Mint sok kortársunk, ők sem tűntek úgy, hogy megértették volna: új fejezet kezdődött a történelemben.

A tizenkilencedik század igazi háborúja az egymás alatt és fölött elhelyezkedő társadalmi rétegek háborúja lesz; az egyetemes demokrácia háborúja az egyetemes elit ellen; az alsó háborúja a felső ellen; amelynek általában a legalacsonyabb legmagasabb ellen folytatott háborúja a logikus következménye. Ott, ahol a demokrácia diadalmaskodik, az alsó válik a felsővé, és valami még alacsonyabb ellen kell majd védekeznie, amely a maga részéről ugyanolyan helyzetbe kerül, mihelyt hatalomhoz és méltóságokhoz jut. Ez elvileg mindig a demokrácia háborúja a relatív arisztokrácia ellen, és elkerülhetetlenül így folytatódik addig a napig, amíg a mélypontot el nem érjük.

Idáig csak Oroszország jutott el ehhez az abszolút nullponthoz, amely alatt már nincs semmi; az egyetlen ország a történelemben, ahol a forradalom mozdulatlan marad, és mélységben már nem terjed, ahol a „tiszták" már nem találnak tisztábbakat önmaguknál, hogy megtisztítsák magukat. A bolsevik forradalom csupán szélességben terjed, másként már nem is lehet.

Azon állításunkra, hogy a bolsevik forradalom elérte a mélység végső fokát, azt válaszolhatnák, hogy egyáltalán nincs így, mert éppen az orosz nép mélyrétegeinek többségét nem nyerte meg.

Akik ezt az érvet alkalmaznák, és őszintén – mivel sokan azért teszik, hogy ne engedjék kiderülni az igazságot –, azt bizonyítanák, hogy a modern forradalomban, vagy a demokráciában, amely tovább viszi, ettől még „a néptől a nép által a népért" megnyilvánulását kell látni. A valóság az, hogy a forradalom és a demokrácia csak felhasznált eszközök egy általános összeesküvési terv egészében, hogy elragadják a nép feletti hatalmat ama csoporttól és azon határozottan arisztokratikus eszmétől, amely az emberi nem többsége fölött és azon kívül áll.

A polgári forradalom és a demokrácia, avagy a társadalmi forradalom és a kommunizmus csupán két etapja egy gigantikus párbajnak: egyik

az integrális kereszténység, másik az egyház megszemélyesített princípiuma ellen irányul. És amennyiben a Sátán a szabadság és az Istennel való egyenlőség nevében kelt is fel, nemcsak a „nem szolgálni" érdekében tette, hanem a leigázás végett is, a Mindenható legitim tekintélyének helyébe képzelve magát.

A nép tehát nem az alany, hanem a tárgy az úgynevezett demokratikus haladásban, amit időnként erőszakos forradalmak szakítanak meg, amelyek felgyorsítják menetelését.

Tekintetbe veszik még az egész emberi hierarchiát, amikor kezdenek elfordulni Istentől: reneszánsz. Tekintettel vannak a hercegekre, a királyokra, amikor elfordulnak a pápától és a császártól: reformáció. Tekintettel vannak a polgárságra, amikor eltávolodnak a királyok és hercegek nemességétől, akik a csúcsot képezik: francia forradalom. Tekintetbe veszik a népet, amikor túllépnek a polgárság síkján: 1848–1917. Csupán a zsidók által irányított söpredékre vannak tekintettel, amikor túllépnek a tömegeken: 1917.

„A nép (...) nem az alany, hanem a tárgy az úgynevezett demokratikus haladásban".

Amikor a forradalom mélységben tökéletes lesz – ahogy Oroszországban már az – és szélességben – ahogy csak akkor történhet meg, amikor a világ a cárok bukott birodalmához hasonlóvá válik –, többé már nem foglalkozik azzal, hogy mit gondolnak az emberek, ahogyan mi sem foglalkozunk azzal, mit gondolhatnak birkáink vagy ökreink, mivel tudjuk: néhány tüzérségi löveg elegendő lenne, hogy ránk nézve legkisebb veszély nélkül kiirtsa a vadon összes egybegyűlt nagyragadozóját.

1848: a világforradalom kezdete

Az 1830-as francia forradalom következtében a [korábbi] ellenforradalmi egységfront összeomlott. Franciaország attól fogva ama forradalmi eszmék csemetekertje volt, amelyeknek az 1848-as forradalomhoz kellett vezetniük, miközben várta a napot, amikor nyíltan felöltheti a politikai egyenlőség és a nacionalizmusok kinevezett bajnokának szerepét. Az okok, melyek az 1848-as forradalmat kiváltották, annyira jelentéktelenek, oly kevéssé megragadhatóak voltak, hogy jobb egyáltalán nem is foglalkozni velük, és ajánlatosabb annak elmondására szorítkozni, hogy kitört, mivel ki kellett, hogy törjön.

Alapvetően mit akart a párizsi lakosság?

Igazán zavarban lennénk, ha másként válaszolnánk, mint a szlogennel: „nem tudjuk mit akart, de amit akart, azt nagyon akarta". Úgy tűnt, az egyetemes boldogságot akarta ezen a földön. Ki az, aki nem akarja?

1848 sajátos változata a másokért való boldogság volt, ugyanakkor magáért azért, ami a nacionalizmust jelentette, azok számára, akik „idegen rabiga alatt nyögtek", és magáért a demokráciáért, mivel nacionalizmussal már rendelkeztek.

Az „iga", a „nyögni" és az „idegen" szavakat szinonimáknak tekintették. Ugyanígy a „boldogság" szó szinonim volt a demokráciával, a köztársasággal és a nacionalizmussal.

Van annyira naiv ember, aki egy pillanatig is feltételezi, hogy a közönséges józan értelem, amely minden absztrakcióval oly nyilvánvalóan szembeszegülő, a saját mélyrétegeiből merítette volna e zavaros ideológiát?

A nép mindenütt ugyanaz. Hol látszólag nagylelkű, odáig, hogy semmit nem ért az egészből, hol látszólag kegyetlen, anélkül, hogy tudnánk miért, olykor az együgyűségig elmenően érzelmes, amikor is a legcsekélyebb ok sincs meghatódni, olykor pedig a cinizmusig elmenően közömbös, amikor is reagálni kellene, sőt üvölteni, hogy ne legyen ok szégyenkezésre. Mindez az, amit bizonyos elemek akarnak, hogy legyen. Így hát e bizonyos elemek királlyá koronázzák a népet, mivel tudják, hogy szuverenitása az övék lesz.

Az egész demokrácia iránti rajongás innen jön. Ekként volt 1848-ban Párizsban is. A francia nép akkor a köztársaságot akarta. Kis idő múlva, belül, a császárságot akarja, kívül pedig a nacionalizmusokért folytatott háborút. Ilyen volt a nemzetközi összeesküvés terve.

Azt mondták, Franciaország nem olyan, mint a többi, hogy saját patriotizmusa nem elég az ő nagy szívének, és magáévá kell tennie a föld összes nacionalizmusát, anélkül, hogy akár csak megvizsgálná, másutt, mint a képzeletben léteznek-e. Franciaország tartozott ezzel önmagának, mert megörökölte a francia forradalomtól ezt a missziót, és ilyetén tisztelete minden áldozatra kötelez.

Az emberek boldogsága nem az egészségben, a jólétben és a biztonságban rejlik – micsoda méltatlan, evolucionizmus nevében hirdetett materializmus ez, csak majomfiaknak való! –, még kevésbé áll a szív és a lélek örömeiben – a szentimentalizmus nem méltó az erős lelkekhez! Két dolgon alapul: először is, hogy legyenek általános választójoggal megválasztott országgyűlési képviselők, azután, hogy legyenek országgyűlési képviselők és miniszterek, akik ugyanazt a nyelvet beszélik; nem szükséges, hogy ugyanabból az etnikumból származzanak, mert ízig-vérig szemiták is lehetnek, anélkül, hogy ennek legkisebb akadálya lenne. Már csupán ebből az egyetlen szempontból is, a nacionalista dogma túl tág volt, és felülmúlhatatlan ízléstelenséget tanúsított a tekintetben, hogy legalább barátságos megegyezést lásson az etnikum vonatkozásában.

Az 1848-as forradalmak következtében valóban megkezdődik a zsidó nép nagy gazdasági, szociális, politikai felemelkedése; a zsidók egész Európában azzá váltak, amik Franciaországban már a forradalom óta voltak: ama országok polgárai, ahol arany beduin sátraikat leverték, mindenben egyenlő polgárok a valódi állampolgárokkal, németek Németországban, poroszok Poroszországban, osztrákok Ausztriában, magyarok Magyarországon, olaszok Olaszországban.

Nem egy csapásra váltak azzá, hanem lassacskán, ahogy forradalmak követtek forradalmakat, és ahogy az új eszmék az európai nemzetek államelméleti alapjaivá váltak.

A népek és az emberek úgynevezett felszabadítása valójában az ő felszabadításuk volt. A nemzetek úgynevezett tavasza igazából az ő tavaszuk. Így hát e szavak akkor nyerik el valódi [*eddigi*, történelmi] értelmüket, amikor a zsidókra alkalmazzuk azokat.

Számukra a haladó demokráciák minden anarchikus fejlődése a befolyásolás és a hatalom forrása volt. Minden, a nacionalizmusok elkeseredéséből következő fegyverkezés jövedelemforrást jelentett számukra. Az adók, amelyek romlásba döntötték a nemzeteket és az embereket, őket gazdagították, mivel az államok útján nekik fizették azokat. A zsidók váltak az egyetemes hitelezőkké, és az adóterhek emelése csak ama adósságok fokozatos törlesztésére szolgált, melyek folyamatosan emelkedtek, automatikusan növelve Izrael gazdagságát, hatalmát és befolyását, nyilvánvalóan az egész emberi faj rovására, amely, anélkül, hogy gyanította volna, az ő direkt vagy indirekt adósukká vált.

„(…) bizonyos elemek királlyá koronázzák a népet, mivel tudják, hogy szuverenitása az övék lesz. Az egész demokrácia iránti rajongás innen jön."

A háborúk és a forradalmak, melyek száma 1848-tól egyre növekszik, és mind jobban sorscsapások lesznek a nemzetek számára, a legragyogóbb pénzügyletek lesznek izraelita aranyszállítóik számára.

A zsidóknak nem lesznek se gazdaságaik, se erdőik, se kastélyaik, még üzemeik sem, de rendelkeznek azokkal a tevékenységekkel, azokkal a betéti társaságokkal, azokkal a hitelekkel, amelyek mindezekkel kapcsolatosak, azok pedig, akik anyagi javaik látható kiteregetésével bánt-

ják az irigyek szemét, pusztán az ő adófizetőik lesznek – *de facto*, s így vagy úgy. Ugyanakkor ez utóbbiak lesznek a villámhárítók, akik fejükre és a kézzelfogható tulajdonra vonják a népharag villámait, melyeket a mindig megfoghatatlan és felelősségre nem vonható zsidóktól térítenek el.

És amikor a vállalkozások nagysága és a tömegek nyomorúsága közötti aránytalanság túl feltűnővé és felháborítóvá válik, akkor, erős tudományos érvekkel alátámasztva, megmagyarázzák, hogy általános gazdasági válságról, nem pedig a likvid értékek zsidók zsebébe történő szimpla átutalásáról van szó.

Ez a folyamat a tizenkilencedik század első felében relatíve lassú volt, ám 1848-tól minden óriásléptekkel kezdett haladni e gondolatmenetnek megfelelően. Valójában ez lesz, akkortájt, a nem folytonos haladás.

1848 egyidejű forradalmai – gazdaságilag éppúgy, mint politikailag – kivételes jövedelmezésűek voltak, és jobb befektetést még soha nem valósítottak meg nagy üzletemberek.

Ha azóta bizonyos vonatkozásokban több kényelemben is részesültek általánosan az emberek, azt a tudomány ipari alkalmazásainak köszönhetik, aminek egyáltalán semmi köze nincs sem a tőkés eljárásokhoz, sem a demokratikus módszerekhez.

Törvényes felszabadításuk, ugyanazon nemzet más polgáraival való polgári egyenlősítésük rögvest valamennyi új polgártársuk rovására érzékelhető. Az *Ezeregyéjszaka* ama meséjéhez hasonló valami történik, melyben egy elővigyázatlanról esik szó, aki véletlenül olyan palackot nyit ki, amelybe gonosz szellemet zártak. A szellem, kitörve a nyomásból, oly nagy arányokba terjedt, hogy végül átfogta a világot, ahol is minden ember létezését uralta.

A tizenkilencedik század második felében minden funkció, minden foglalkozás, minden érvényesülés és minden tevékenységi terület – bizonyos társadalmi fontosság nélküli tiszteletbeli tisztségek kivételével – megnyílt a zsidók előtt, akik sűrű tömegben vetették magukat azokra. Borzalmas konkurenciát teremtettek a keresztény bárányoknak, és a legjobb helyeket mind elvették előlük.

Egyedül Oroszország maradt zárva számukra. Ezért az orosz botrány lesz a szépirodalom és a zsidó kivitelezés európai gondolatának kedvenc témája. Ma keveset beszélnek arról: ez olyanná lett, hogy az ember haja égnek állt attól, amit 1848 és 1914 között beszéltek az oroszokról. Már csupán ennek elegendőnek kellene lennie, hogy gondolkodóba ejtsen bennünket, és megtanítsa számunkra a modern kifejezésrendszert, amelynek alapján egy állam akkor szabad, toleráns és felvilágosult, amikor tiszteli a zsidót, akkor is, ha elnyomná az összes többi polgárt, abban az esetben is, ha tökéletesített Néró állna az élükön. De rögtön despotikus, elnyomó és elmaradott lesz, rögtön botránytémává válik, mihelyt védekezni merészel a zsidóval szemben, akkor is, ha semmilyen lakosnak a legkisebb oka sincs panaszra.

Izrael nem bocsátja meg Oroszországnak ezt, és amint eléri valamennyi célját Nyugaton és a centrumban, az állva maradt ellenség ellen fordítja erőfeszítéseit.

Amennyiben az 1848-as év a zsidók napéjegyenlősége is volt, véget nem érő heves zivatarok követték, hőmérsékletingadozásokkal kísérve – habár az európai kapcsolatok csak mintegy negyven évvel később roggyantak meg az új rend alapján.

Kivételt képez Franciaország, ahol az orleáni monarchia az új rend győzelmét képviselte. Első látásra úgy tűnt, hogy az első kísérlet a páneurópai forradalom történetében megbukott, minden visszatérni látszott a régi kerékvágásba.

Az általános tervet mindemellett jól előkészítették: egyetlen konzervatív állam sem tudott határozottan avatkozni a szomszéd forradalmába, mivel mindegyiküknek bizton a nyakán

lógott a maga forradalma. Egyedül Oroszország kapott szabad kezet. Ám a szeme mohón Konstantinápolyra rögzült, ahol a „beteg ember" mindjobban beteg volt, a cár pedig minden diplomáciai erőfeszítését arra összpontosította, hogy megkapja örökségét és ily módon Nagy Péter végrendeletének kivitelezőjévé váljon. E tekintetben Anglia sakkban tartotta. Mindazonáltal egyik oldalról sem akarták a háborút, ami nem akadályozta meg, hogy a helyzet feszült legyen.

E feszültségre számítottak a felforgatás pártjai, remélvén, hogy semlegesíteni fogja I. Miklós beavatkozási lehetőségeit Európa centrumának forradalmaiba.

Annyi biztos, hogy a cár nem lépett közbe eme oldalon, se Poroszországban – pedig uralkodója, saját sógora nehéz helyzetben volt –, még kevésbé Itáliában, mely messze volt.

I. Miklós, noha érzései szemben álltak a liberalizmussal, nem rendelkezett Metternich zsenialitásával és szintetikus látásával az okok és okozatok történelmi összefüggései tekintetében. Inkább katona volt, mint államférfi, ellentmondást olyannyira nem tűrt, hogy semmilyen tanácsot nem hallgatott meg, csupán a közvetlen dolgokat látta, és a gondolat, hogy az Európát elárasztó tűzvész a birodalmára is átterjedhet, távol állt tőle.

Hitt vasuralmában, és nem tudta elfogadni, gondolatban sem, hogy a Nyugat elzsidósodott liberálisai, akiket mélyen lenézett, elkezdték már ásni utódai sírgödrét – az övét, aki előtt minden megremegett, a Fehér-tengertől a Fekete-tengerig, a Kárpátok hegyvonulataitól a Csendes-óceánig.

Éppúgy viselkedett, ahogy kortársaink viselkednek, és miként Bismarck viselkedett, akit ennek ellenére nagy államférfinak tekintenek. Azonban menthetőbb volt, mivel nem rendelkezett azzal a tapasztalattal, amivel az utóbbiak.

Bizonyára képes lett volna eltiporni az 1848-as forradalmat, mivel akkoriban biztos volt haderői megingathatatlan hűségében. Ám elkövette a borzalmas hibát, hogy nem tette meg, s dinasztiája és császársága az életükkel fizetik meg azt. 1848 volt a tojás, amiből 1917 kikelt. Minden mindennel összefügg a történelemben. Sajnos az egyedüliek, akik értik ezt, a zsidók, és ebből ered hatalmas fölényük.

„1848 volt a tojás, amiből 1917 kikelt."

Az egyének, a családok és a nemzetek életében léteznek legfőbb pillanatok, amikor kezükben tartják a jövőt.

Talán megváltoztatta volna a történelem menetét, ha I. Miklós, akinek császárságát nem érintette a környező rothadás, 1848-ban nyíltan az abszolutizmus bajnokaként tetszeleg. Ahogyan kicsivel később III. Napóleonnak a francia forradalomtól származó eszmék bajnokaként kellett tetszelegnie. A rövidlátók a szemére vetették volna, hogy haszontalan háborúba bocsátkozott. Oroszország számára közvetlen szempontból talán haszontalan lett volna, de történelemfilozófiai szempontból, ahogy ma megítélhetjük, üdvös háború lett volna az országra és a keresztény emberiségre nézve.

Egyedül ő lett volna képes beavatkozni, és ő tudta volna széttörni az infernális összeesküvést. De arra szorítkozott, hogy a lokális szimptómák egyikét, a magyar forradalmat tapossa el.

Egy Paszkevics tábornagy vezényelte orosz hadsereg győzte le az utóbbit. A lázadás kapitulált, és Szent István Koronája visszatért legitim birtokosához, az osztrák–magyar császárhoz.

E gesztus újra nyeregbe ültette a forradalmak egyidejűségétől egy pillanatra zavarba hozott bécsi kormányzatot. Ez egyszer sikerült megfékezni a mozgalmat, de a lendület adott volt, és már meg nem állhatott.

Metternich már nem létezett politikailag. Megöregedve és elkedvetlenedve diadalmaskodni látja öreg napjaira azt, amit gyűlölt, és amitől mindenekfelett tartott. A nagy európai, az utolsó államférfi, aki Európát rendezett és szolidáris

egésznek látta, bizonyos mértékben építménye, a Szent Szövetség romjai alá roskadt, amely már csak emlék volt. Eljött utolsó órája, és az egyedülálló férfinak, aki a század eseményeit helyes dimenziójukban ítélte meg, csak annyi maradt, hogy meghaljon.

Az idős Ferenc császár halott volt. A gyengeelméjű Ferdinánd rövid uralkodása után a tizennyolc éves Ferenc József, akit generációnk Európa patriarchájaként ismert meg, ült ősei trónjára. Ideje nem volt, hogy tapasztalatot szerezzen, mivel egy csapásra korának emberei számára igen kevéssé érthető események sodrába került, amelyek számunkra, a demokrácia érzéketlensége alatt születettek számára, már nem azok.

Egy fiatal, a Habsburg-ház tradicionális elvei szerint felnevelt emberre rendkívül rémisztő benyomást tehetett a demokratikus jelenséggel való első találkozás az élet küszöbén, olyasmit, amilyen egy felfordított ház látványa, melyet egy eredetieskedő fantaszta rajzolt volna, aki azon mesterkedett, hogy megfordítsa az összes értéket, megdöbbentve a világot. Megértjük őt, annál is inkább, mivel a korszakban, amelyről beszélünk, a demokrácia valami új volt, és csupán a francia forradalmat birtokolta precedensként, melynek rettenetes lidérces rémálma gyötörte a képzeleteket.

Sem akkoriban nem értették, sem ma nem értik, hogy éppoly kisszámú kisebbség, mint a hatalmon lévő elit által kitervelt akció volt, mely arra vágyott, hogy az utóbbi helyére lépjen. Az emberek képesek voltak hinni az úgynevezett nép tényleges realitásában, amelyre névtelen kapitalisták által megvesztegetett cselszövők és kalandorok hivatkoztak.

A császárság új kancellárja, Schwarzenberg herceg, aki nem volt oly előrelátó, mint zseniális elődje, az engedmények és a kompromisszumok veszélyes útjára lépett. Ez az eljárás soha nem képes kielégíteni egy *per definitionem* kielégíthetetlen ellenséget, csupán azt mutathatja neki, hogy félnek tőle, s annál inkább túlzóvá és arrogánssá teheti. Márpedig, amikor nem látták a demokratikus arroganciát, amikor nem akarták megróni a fesztelen őrjöngőket, akik a néma és közömbös népet akarták megszemélyesíteni, nem tudták, mi az arcátlanság.

A félrendszabályok rendszere több évig tartott. Végül egy parlamentáris alkotmányhoz jutottak el.

Az osztrák egység lejtőre került. A zsidók megkapták a polgári jogok teljességét. Minden út kinyílt számukra, kivéve a császári udvarba vezetőket. Attól fogva csakhamar épp oly jelentős, mint gyászos, anonim szerepet játszottak, miközben – szokásuk szerint – a „nép" mint bálvány mögé bújtak.

„Az emberek képesek voltak hinni az úgynevezett nép tényleges realitásában, amelyre névtelen kapitalisták által megvesztegetett cselszövők és kalandorok hivatkoztak."

A francia forradalmi párt, amellyel kapcsolatban óvakodni kell, hogy összekeverjük a franciával mint néppel és országgal, tehát új győzelmet ünnepelt, és ama Bécs városában, *Kaiserstadt*ban ünnepelte, amely abban a hírben állt, hogy a feudalizmus szentélye, és amely a Szent Szövetség bölcsője volt.

Mindazonáltal Ausztriában a politikai változások ellenére feudális szellemtől áthatott maradt a gazdasági és társadalmi szerkezet. A főurak gazdaságilag függetlenek maradtak a kapitalizmustól, a tömegek szemében pedig végtelenül nagyobb presztízst őriztek, mint a hivatalnokok és a képviselők. Ráadásul kifogástalan pedigrékkel a Lajta mindkét oldalán előkelő családok fejei voltak az Urak házának mondott felsőházak tagjai. És a dolgok így folytatódnak a nagy háborúig, a „nemes *és* felvilágosult szellemek" nagy botrányáig.

Ausztriának és Magyarországnak éppúgy, mint Poroszországnak és Németország maradé-

kának ellenállóbbnak kellett bizonyulnia a demokráciával szemben, mint Franciaországnak s később Oroszországnak. Megelőzően sem XIV. Lajos, sem Richelieu, ahogy Rettegett Iván és Nagy Péter sem ásták alá a patriarchális feudalizmus rendszerét, s nem hajtották hatalmuk alá a birtokos nemességet. Lassacskán azonban Ausztrián kívül csaknem mindenütt az udvar felé terelték a nemességet, amely elveszítette kapcsolatát a vidékkel, ahol uralkodott. Franciaországban és Oroszországban jóval nagyobb mértékben helyettesítették fizetett, az országban gyökerekkel nem rendelkező s legtöbbet ajánló szolgálni kész hivatalnokokkal az arisztokráciát, mint Ausztriában és Németországban.

A felforgatás győzelme tehát, noha fényes, csak részleges volt. Elhatározván, hogy sorrendben halad, egyelőre szokása szerint beérte ezzel, a többit szövetségesére: az időre bízta.

A nehézség végtelenül kisebb lett volna, ha Európában már virágoztak volna a republikánus és parlamentáris rendszerek ebben a korban. Csak elő kellett volna állíttatni az óhajtott közvéleményt a propagandával és a sajtóval a szuverén népen belül, melyet arra szerettek volna használni, hogy leromboljanak egy másikat. Majd azonnal miniszteri székekbe ültették volna az ügynek kellően elkötelezett demagógokat. Azok fizetés ellenében hasznosították volna az eleminek és spontánnak minősített népi hajlamokat. Ma ily módon tarthatja hatalmában a nemzetközi kapitalizmus az összes háborút, melyet óhajt, és akadályozhatja meg azokat, amelyekből nem kér.

Ám ahhoz, hogy ezen eljárás alkalmazható legyen, két dolog kell: először is a sajtó úgynevezett szabadsága, melyet semmiféle autoritásnak nincs joga elhallgattatni, ha a nemzet üdve is az ára; azután a demokratikus köztársasági rendszerek, ahol a hatalmon lévő tiszavirág életűeknek csupán esetleges kapcsolatuk van a miniszteri tárcákkal. Állandó és örökös viszonyuk csak saját tárcáikkal lehetnek, s akkor mondhatják: utánam a vízözön – feltéve, hogy sok „süteményt" viszek magammal jómagam és a családom részére Noé bárkájában.

Hasonló szempont egy monarchánál, főleg egy abszolút monarchánál csak nagyon kivételes, azon egyszerű oknál fogva, hogy az állam képezi a személyes vagyonát, hatalmát, gazdagságát, dicsőségét és utódjainak örökségét. Nagyon ritka a régi gazdasági típusú arisztokrata tulajdon esetében, amelynek hagyományai nem nomádok, mint az *Ószövetség* frigyládája. Vagyona a nemzeti terület valós összességének részét képezi, nem mobil, és nem a hitelen nyugszik, vagyis nem ama tartozásokon, amelyek alávetik a hitelezőknek. De logikus és normális az obskúrus politikusnál – akit nem fűznek kötelékek sem a földhöz, sem a történelemhez, akiről nem tudjuk, milyen családból való –, hogy jól megtömött zsebekkel tűnjön el miután teljesítette feladatát, amelyre nem tudjuk, ki jelölte ki.

Hogy egy arisztokrata, és még inkább egy monarcha az országával szemben becstelen legyen, az kell, hogy a részvétlenségig és az ostobaságig elmenően ilyen legyen, ami nagyon ritka.

Hogy egy demokrata „akárki", akit névtelen klikk tolt a hatalomba, amely a szalmáról, ha ugyan nem a trágyáról szedte fel, tisztességes legyen, az kell, hogy az önzetlenségig és a heroikus áldozatig elmenően az legyen. Ez szintén kevéssé gyakori, mivel Cincinnatusok a kivételek, és ha vannak is ilyenek, nem ők azok, akiket a hatalomba tolnak és hitelekben részesítenek.

Íme, ezért dicsérik annyira a „haladás" emberei – akiknek ez az úgynevezett haladás a jászolrács és a mozgatóerő a vak tömegek rovására –, ama politikai rendszereket, ahol a demokraták vannak hatalmon.

De 1848 előtt a demokráciának ez az aranykora még nem érkezett el.

Ford. Horváth Endre